

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:		Konto P. K. O. 410.288	OGŁOSZENIA:	
Miesięcznie	zł. 1-10	Redakcja i administracja: ul. Goldhammera 2 Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.	Strona	zł. 200- ⁰⁰
Kwartalnie	3-30		1/3 strony	100- ⁰⁰
Półrocznie	6-60		1/4 "	60- ⁰⁰
Rocznie	13-20		1/8 "	30- ⁰⁰
Prenumerata zamiejscowa o 10 proc. drożej.		Rękopisów nie zwraca się.	1/10 "	15- ⁰⁰
			1/20 "	8- ⁰⁰
			Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobnie za słowo 10- ⁰⁰	
Rok III.		Tarnów, piątek dnia 21 lutego 1930.	Nr. 8.	

NAD PRZEPASCIĄ.

Z uczuciem ulgi i zadowolenia przyjął szerokie rzesze ludności żydowskiej inicjatywę Organizacji Sionistycznej w Krakowie, zmierzającą do zwolnienia w najbliższym już czasie wieloletniej konferencji gospodarczej serb kupieckich i rzemieślniczych, celem omówienia tragicznego położenia, w jakim się obecnie znajdują mas żydowskie i celem zastanowienia się nad środkami zaradczymi, by zapobiec kompletnemu zubożeniu, zataczającemu coraz szersze kręgi i obejmującemu coraz większe warstwy. W obecnych bowiem warunkach, w czasie panowania bezwzględnej i bezlitosnej polityki podatkowej nie istnieje żadne realne możliwości dla wstrzymania tego żywiołowego, katastrofalnego procesu.

Przyznajmy, że przesilenie gospodarcze, które obecnie przeżywamy, jest wprawdzie zjawiskiem ogólnopolskowym i obejmuje nie tylko handel i rzemiosło, lecz także i inne warstwy ludności, niezaprzeczonym faktem jest, że ten niemożliwy stan chorobliwy całego organizmu gospodarczego w sposób najbardziej dotkliwy i bolesny odbija się przede wszystkim na położeniu kupieckim. Zrujnowana ekonomicznie w ciągu ostatnich kilku lat celowo, systematycznie i konsekwentnie z powodu słusznego osławienia polityki gospodarczej, podstawowej i kredytowej stanowi ludność kupiecka w obecnych warunkach politycznych najbardziej wrażliwy i podatny organizm, który można w sposób krzywdzący zniszczyć do reszty nieuchronny wzrost wzmianczonych podstawekowi, pod ciężarem których uginają się i zginą do reszty cały stan kupiecki.

Skutki horrendalnego obciążenia podatkowego odczuwa siłą rzeczy najsilniej i najdotkliwiej małe i drobne kupiectwo o słabych podstawach ekonomicznych i o słabo ufundowanej egzystencji, które na tle ogólnej depresji gospodarczej stanęło wobec ponurego widma nędzy i głodu.

W tej tragicznej dla kupiectwa chwili skądinąd spokojne, umiarkowane, wcale nie rewolucyjne nastrojenie sfery kupieckiej głośno i donośnie protestują przeciwko dalszemu bezkarnemu niszczeniu egzystencji setek tysięcy rodzin kupieckich. Protest ten pada z ust całej okupiectwa bez względu na przynależność polityczną, albowiem ogólna i nie czyniąca żadnych różnic jest strasliwa niedza gospodarza całej ludności kupieckiej.

Zawsząd dochodzą nas alarmujące wieści o katasastrofalej wprost sytuacji. Z dnia na dzień rośnie fala protestów. W grudniu ubiegłego roku przekroczyła liczba protestownych weksli; zawrotna wprost cyfra 500.000, osiągając nowy rekord 130 miljonów zł. W innych słowach, w ciągu jednego miesiąca stracił przemysł i handel 130 miljonów zł, nie licząc weksli, których wierzyciel nie protestował, nie mając nawet widokówściągnięcia choćby tylko kosztów protestu. W tym samym stosunku mnożą się postępowania ugodowe, bankructwa i likwidacje do niedawna jeszcze prosperujących przedsiębiorstw. Wzmagają się zażółty w fabrykach, stopniowo zamiera handel i upada rzemiosło. A równocześnie maleje konsumpcja w mieście i na wsi.

I nasuwa się pytanie, jak długo potrwają jeszcze ten tragiczny tryb życia protestów i niewypalności? Jak długo będzie wydobywał egzekutor rządowy i miejski potwór, nieprawdopodobną wprost kotkę 500 milionów zł. rocznie z ludności doszczętnie zrujnowanej, rozpaczliwie i w wielu wypadkach bezradnie broniącej się przed estatecznym zamknięciem warsztatów pracy i nibywałem, nadludzkim poświęceniem, pracującym bez wytchnienia od wczesnego rana do późnej nocy, by uratować siebie i rodzinę przed straszną nędzą, która zagraża dziś nauce, sztuce, najścisłej nauce i najbardziej poważanym kupcom i rzemieślnikom? Przecież nawet egzek-

stencje tych kupców i rzemieślników, którzy dotychczas szczęśliwym zbiegiem okoliczności i dzięki niezmordowanej pracy i heroicznym wysiłkom uniknęli tej ostateczności, wiszą na włosku i nikt z nich nie wie, co go jutro czeka i czy jutro i on nie runie, jak runęło tyłu przed nim i nikt z nich nie wie, jak długo się jeszcze potrafi utrzymać na powierzchni i jak długo będzie kontynuował tę okropną walkę o byt i egzystencję.

Jak drugą może być stosowana polityka gospodarka mierzających ster po takiej linii? Ostatecznie wszystko ma swój kres, i nawet coraz to nowsze rekordy protestów wekslowych, wrzescie muszą się skończyć. Inna rzecz, iż jeśli sytuacja się nie poprawi, to zmniejszenie się liczby protestów – jakkolwiek to paradoksalnie brzmi – nie będzie wcale dowodem poprawy sytuacji, wręcz przeciwnie, będzie raczej świadczyło o zmniejszonych obrotach, restrukturyzowanych kredytach, o dalszym upadku handlu i o nowym zamykaniu przedsiębiorstw.

Kryzys, trwający od przeszło roku, doszedł do najgłębszego punktu. I zdawałoby się, że rząd dotąd prawie niezczuły na cięcia wołania i prosby kupieckie, teraz zmieni swe stanowisko w obliczu ostatniego aktu pauperyzacji mas kupieckich, iż wreszcie obudzi się sumienie sfer miarodajnych i pomyśli także o Kopciuszku, — bo niestety w dzisiejszych warunkach kupiec jest tylko Kopciuszkiem!

Co się jednak okazuje? Od całego szeregu lat przedstawiciele kupiectwa a przede wszystkim handlu są reprezentacją sejmowa uporczywie walczą o zniesienie, względnie choćby tylko obniżenie podatku od spórodowego, który jak rak niszczy nasze życie gospodarcze. Rząd zajmował zawsze przychylnie stanowisko wobec naszych postulatów podatkowych, ale niestety nie chciał, czy też nie mógł niczego pozytywnego zdziałać. Skończyło się na czczych przeliczeniach i obietnicach. I podczas gdy rząd zawsze stara się, by przyjąć za doradzą pomocą rolnictwu, jeśli ono przeżywa choćby najmniejsze niepewności nie przez udzielanie ulg kredytowych i przez stwarzanie premii eksportowych, — podczas gdy każdorazowo spieszy z akcją ratowniczą na rzecz robotników, jeśli gdziekolwiek powstaje bezrobocie, — przez zakładanie funduszy bezrobocia i przez przeprowadzenie robót publicznych celem zatrudnienia bezrobotnych, to ten sam rząd pozostaje prawie — co objętnym i obcym wobec groźby kompletnej ruiny

PANIE! Wiosna nadchodzi **!!**

Kapelusze damskie w najnowszych fasonach
poleca

NATAN FREIMAN

Tarnów, Targowa 8.

i zagłady gospodarczej, która upiornie wisi nad całym kupiectwem.

I ludność kupiecka jest pozostawiona swojemu losowi. Kupiec stoi bezradny wobec katastrofalnej dlań polityki gospodarczej, a gdy wreszcie pada pod buchem wybuchających wymiarów podatkowych i zamyma swój warsztat pracy, to wyrzuca się go na bruk i żaden urzad, żadna praca rządowa — lizyczna czy umysłowa, choćby najskromniejsza, nie jest dla niego dostępna i nawet narkotyk nie może o tem, by czynnik prawnopoliczki dążył jakkolwiek do jego zatrudnienia. Bez względu bowiem na kwalifikacje nie przyjmuje się Żydów na żadne prawie stanowiska państwowe, ani samorządowe, a równocześnie nie dopuszcza się młodzieży żydowskiej do kształcenia się i przygotowania się do przyszłego zawodu.

Dla spauperyzowanych mas żydowskich niema więcej żadnego ratunku, a rząd do tej chwili nie przedsięwziął żadnej akcji, nie nakreślił żadnego planu, nie przygotował żadnego programu, aby przyjąć z pomocą tej części ludności, której położenie jest groźne i z każdym dniem straszniejsze.

Ludność kupiecka nie prosi, nie błaga, ale domaga się i żąda z całą stanowczością ze strony czynników rządowych, ze strony państwa w tej samej mierze opieki, w jakiej korzystają i inne klasy ludności... — żąda nieugiętej, aby i dla kupieństwa zostały stworzone możliwe, ludzkie warunki bytowania, a w pierwszym rzędzie zmiany, radykalnej i zupełnej zmiany dotychczasowej polityki gospodarczej rządu. Kupieństwo nie zadowolni się więcej czczeniem obietnicami. Ono żąda konkretnych rzeczy. Powinna i musi być wdrożona wielka akcja ratownicza. Dziś, bo jutro może być za późno!

Reforma podatkowa, od lat odroczana, musi zostać wreszcie załatwiona po myśli słusznych żądań kupiectwa. Należy zorganizować system kredytowy na zupełnie innych zasadach i uczynić go dostępnym dla szerokiej sfery kupieckich i rzemieślniczych. Żądamy od rządu, aby przeprowadził doraźną akcję ratowniczą na rzecz padających kupców i przez przeprowadzenie niezbędnych reform uchronił resztę kupiectwa od dalszych bankructw i od kompletnej ruiny.

Kupiectwo znajduje się nad przepaścią!
Sytuacja jest wprost beznadziejna.
Czas ratować kupiectwo od zupełnej zagłady, za-
nim się ono stoczy bezpowrotnie na samo dno prze-
paści!

Czas przeciwstawić się energicznie katastrofie, zagrażającej dziś całemu kupiectwu i stworzyć jednolity front gospodarczy, obejmujący całe mieszczanstwo żydowskie poprzez wolne zawody, drobny przemysł, handel i rzemiosło.

Czas położyć kres straszliwej pauperyzacji mas żydowskich.

Czas najwyższy! Henryk Spielman.

22 marca 1930	SALA SOLDINGERA	22 marca 1930
	WIELKA ZABAWA TANECZNA	
Sekcji GIMNASTYCZNEJ Ż.T.G.S. „SAMSON” MUZYKA DOBOROWA p. KŁOSIA Żywy dziennik i liczne niespodzianki.		

Kupiectwo tarn. manifestuje za reformą podatku przemysł.

Równocześnie z kupiectwem całej Małopolski Zachodniej zmanifestowało i kupiectwo tarnowskie bez różnicy wyznania i narodowości swe niezłomne żądanie reformy podatku przemysłowego.

Już dawno nie było w Tarnowie tak impetującego i licznego zebrania kupców, jak w ostatnią niedzielę. Wypełnione po brzegi sale Stowarzyszenia Kupców z trudem mogły pomieścić tłumy przybyłych kupców. Obecnością swoją zaszczyliło zebranie również reprezentanci władz państwowych i samorządowych, jak i posłowie ziemi tarnowskiej, p. Ciołkosz i Kautski.

Zagali zebranie prezes Kongregacji Kupieckiej w Tarnowie, p. Nowak, powołując na sekretarzy p. Kłapholę i p. Tarkowskiego, poczem zabrał głos referent, prezes tarn. Stowarzyszenia Kupców, p. Józef Heumann.

W doskonałe i nader treściwie opracowanym referacie przedstawił p. Heumann dzisiejsze położenie kupiectwa i jego bolączki. W szczególności wykazał, jak logika faktów przemawia za natychmiastową reformą podatku przemysłowego, który najbardziej trapi rzemieślników. Jest to kategorię racjonalną — wywodzi mowa — jest to nakaz chwili, który nie cierpi dalszej zwłoki, gdyż inna rady niema. Trzeba by chyba zamknąć 50% sklepów, ale w takim razie trzeba by dać zajęcie tysiącom osób w każdym mieście. Czyż jest to dziś możliwe w Polsce?

W rolnictwie pomniejszenie jest niemożliwym, ponieważ w myśl reformy rolnej prawo zakupu ziemi posiada tylko rolnik. Przemysł jest tak nasycen inteligencją zawodową, jak i rebołnikami kwalifikowanymi, a wręczcie ilość wzmagających się bezrobotnych jest dowodem, że przemysł nie znalazłby dziś pomniejszenia dla tak wielkiej ilości ludzi pracujących w handlu. Pozostałaby trzecia możliwość, t. j. wyemigrowanie za ocean, ale i tam doktryna Monrogo niejednokrotnie ludziom wyżyła.

Jak z tego widać — wywodzi dalej referent — muszą ci wszyscy pozostać w kraju, trzeba im więc umożliwić egzystencję, by nie umierali głodową śmiercią, albo nie chcieli w rozpacz targnąć się na życie, a jedyną pomoc znaleźć można w zmniejszeniu ciężarów podatkowych.

Posel Byrka, przewodniczący komisji budżetowej, oświadczył niedawno temu, że należy skasować patenty, zreformować podatek dochodowy, znieść podatek obrotowy, a wprowadzić podatek zarobkowy. A przecież posel Byrka, ten wytrwały ekonomista, taki bliski Radzie i nie waha się przyznać słuszności naszym postulatom.

Cheemy — powiada p. Heumann — aby nasz głos nie przebrzmiał bez echa. Wiem dzisiejszym nie zwolniliśmy w celach demagogicznych, tylko dla powzięcia w sposób spokojny i rzeczowy rezolucji i zwrócenia przez to uwagi czynnikom miarodajnym na konieczność reformy ruinującego nas systemu podatkowego.

Na tem referent zakończył swoje niezwykle interesujące wywody, poczem zebrani jednogłośnie uchwaliли odpowiednie, przedłożone przez referenta, następujące rezolucje:

1) Domagając się zasadniczo zniesienia podatku obrotowego, jako szkodliwego i ruinującego, żąda kupiectwo przeprowadzenia na razie natychmiastowej i częściowej reformy obecnie obowiązującej ustawy o podatku przemysłowym, a to obniżenia stawki podatku na 1/2 od uśrednionych obrotów hurtowych bez względu na to, czy obroty te wykonane zostały prawidłowymi księgami, czy też w inny sposób, oraz obniżenia stawki od innych obrotów towarowych na 1%. Żnżone stawki winne obowiązywać już od 1 kwietnia 1930, tak, aby mogły mieć zastosowanie już przy najbliższych wymiarach tego podatku.

2) Wychodząc z założenia, iż świadcstwa przemysłowe, wprowadzone w okresie inflacji i konieczności zapewnienia Skarbowi Państwa stałych i łatwych uśrednionych dochodów, straciły już dawno swoją celowość i celność, domagają się zgromadzić: a) obniżenia ceny świadczeń przemysłowych na podatek przemysłowy od obrotu; b) rozdzielenia płatności ceny świadczeń przemysłowych na cztery raty kwartalne; c) powiększenie ilości kategorii świadczeń przemysłowych dla handlu w ten sposób, aby między kategoriami I, a II, oraz II, a III, zamieścić kategorie pośrednie.

3) Zebrani stwierdzają, iż wszelkie reformy podatku przemysłowego, a w szczególności ewentualna zmniejsza stawek podatkowych nie przyniosą pożądanego efektu przy utrzymaniu dotychczasowego systemu wymiarowania, domagają się jawności postępowania wymiarowego, a w szczególności: a) usterekowania zeznań, b) prawa przeglądu przez stronę aktów wymiarowych, c) obowiązku udzielania podstaw wymiaru na piśmie, d) jawnej rozprawy przed Komisją odwoławczą, tak, aby podczas tejże rozprawy referent skarbowy w obecności platnika przedstawiał stan sprawy, a platnik nie był zmuszony udzielać wyjaśnień, nie znając zarzutów Władzy skarbowej. **mk.**

„Hasło“ a etyka.

W numerze 6 naszego Tygodnika z dnia 7 b. m. umieściliśmy notatkę pod tytułem: „Czy „Hasło“ jest oficjalnym organem tutejszego Magistratu“.

W notatce tej poruszyliśmy sprawę umieszczania płatnych ogłoszeń gminnych w „Hasle“.

Chodziło nam i chodzi o to, że gmina miasta Tarnowa, znajdującą się w ciężkiej sytuacji finansowej, powinna unikać zbiteżnych wydatków, a uzasadniłszy nasze stanowisko, jak następuje:

„Jeżeli ogłoszenia Magistratu ukazały się na murach miasta, to w normalnych warunkach wystarcza to dla zaznajomienia mieszkańców z daną odezwą. Skoro jednak odezwa

jest nadzwyczaj ważną i zależy na tem Magistratowi, aby ukazała się też w pismach lokalnych, to z jakiego powodu tylko „Hasło“ ma być tym organem, zapowiadając kiego Magistrat ogłasza swe uchwały i zarządzenia. Ogłoszenia Magistratu powinny być zatem umieszczane we wszystkich pismach lokalnych, albo nigdzie“.

To nasze słuszne i rzeczowe stanowisko, podkowane troską o dobro gminy i jego mieszkańców, placących podatki, nie znalazło aprobaty ze strony „Hasła“.

„Poczynty“ ten tygodnik, którego czytelnicy rekrutują się rzekomo „ze wszystkich sfer i warstw społecznych, tak polskich, jak i żydowskich, musiało być wybrane przez Magistrat do umieszczenia tych komunikatów“.

Tak o sobie pisze „Hasło“. Ta poczynność, iż istnieje zdaje się tylko we fantazji p. redaktora.

Wiemy doskonale, ile numerów tego tygodnika wogóle się drukuje, ile egzemplarzy przesyła się abonementom pocztą i wiele się sprzedaje w trafikach.

Jeśli zatem chodzi o „poczynność“, to bez przesady możemy stwierdzić, iż nasz Tygodnik poczynność o wiele przewyższa tygodnik „Hasło“.

Jesteśmy też pewni, że mamy przynajmniej tylu czytelników polskich, ile ma żydowskich „Hasło“.

Ale nie w tem leży sedno rzeczy. Jeżeli Magistrat uważa, że ogłoszenie jest bardzo ważne, to dlaczego akuratnie mają się w tem ogłoszeniem zaznajomić tylko czytelnicy „Hasła“.

Czy czytelnicy innych pism lokalnych nie przedstawiają dla Magistratu jako podatnicy żadnej wartości?

Czy zarządzenia i uchwały władzy komunalnej obowiązują tylko czytelników „Hasła“?

Argumentacja „Hasła“ nie wytrzymuje zatem pod względem rzeczowym żadnej krytyki.

Ale p. redaktor „Hasła“ w polemicie z nami powołał na etykę na... etykę.

Nie na etykę tak sobie zwyczajną, ale na etykę... dziennikarską.

„Hasło“ nie życzyc sobie przeniesienia metody walki konkurencyjnej handlu ze śledziami do prasy.

Nie znamy dokładnie tych metod handlu śledziom, o których wspomina „Hasło“. Znamy jednak wielu handlarzy śledzi, którzy ocale niebo przewyższają pod względem etycznym odpowiedzialnych i nieodpowiedzialnych redaktorów ni wydawców.

Chodzi nam o etykę wspólną całej ludzkości, bo jakiej specyficznej etyki dziennikarskiej nie uznajemy.

O ile p. redaktor „Hasła“ ma na myśli etykę dziennikarską, polegającą na tem, że niektóre pisma utrzymują się ze subwencji, otrzymujących jawnie lub skrycie ze strony instytucji prawno-publicznych, lub też polegającą na tem, że drukuje się zamówione artykuły za zapłatą, choćby się redaktor z ich treścią nie solidaryzował, lub też, że zmienia się orientację polityczną w miarę tego, co jest dla pisma pod względem materialnym korzystniejszą.

końce. Cztery ręce czterech młodzieńców rwały się do tych końców. Oczy wszystkich płonęły żarem namiętności, pożerającym Zmirę.

— Podłość — szepną kolega.

Rozległy się oklaski. Jeden z tych czterech trzymał w prawej ręce koniec chusteczki Zmiry. Był to trzydziestoletni mężczyzna o długich włosach, ogolonym podbródku, małych, błyszczących oczkach, wyglądających, jakby tonęły w tuszu... Był to sekretarz administracji Rotszylda, głoś rozmawiający tylko po francusku z dialektem paryskim.

7.

Sprawa się zaraz wyjaśniła. Widok, którego byliśmy świadkami przed chwilą, miał następujące brzmienie: Goście, przygotowali się do pewnego, ogólnie lubianego tańca. Na aranerów tańca trzeba było zamianować jedną parę z pośród tańczących. Rozumie się, że dziewczęci tej pary miała być Zmira. Była przecież najładniejszą i najpiępszą tancerką z pośród wszystkich. Brak jej było tylko partnera. Tu nastąpiła zawzięta rywalizacja. Czterech chłopców równocześnie przystąpiło do Zmiry. Postawiono więc sprawę wyboru partnera losowi do rozstrzygnięcia.

Parki się ustawiły i taniec się rozpoczął. W tańcu samym nie orientowałem się. Był on bowiem zbyt skomplikowanym. Raz tańczący obracali się w kółko, raz ustawiali się w szeregi, to znów rozpraszali się na wszystkie strony, a wręczcie zwały się w jedno ciało i tak znów kółko i znów szeregi bez końca. Donośny głos aranżera, dźwięczącego dialektem paryskim, rozlegał się po pokoju. Mnie zajmowała tylko główna tancerka i najprawdopodobniej z tego powodu nie orientowałem się w tańcu, albowiem na całej sali widziałem tylko ją.

Chwilami bladeła. Chwilami znówu silny jak p...

MOSZE SMILANSKI.

3) **Zmira.**
Autoryzowany przekład z hebrajskiego
Chaima Friedmana.
(Ciąg dalszy).

6.

Uroczystość części sponólności. Zaczęła się już bowiem prozająca jej część. W mieszkaniu rodziców narzeczonej zebrali się poważni, starsi goście, jedząc i pijąc. W podwórzu, w specjalnie do tego celu zbudowanym baraku, zebrana młodzież tańczyła. Spożywalem na towarzyszą z wyrzutem: gdybyśmy przerwali pracę w południe... Lecząc wewnątrz dochodziły nas dźwięki muzyki, zapomniałem więc o mem oburzeniu i wyrzutach, porwany w tłum znajdujących się tam młodzieży.

Zaraz przy wejściu oczy me zaczęły błądzić po zebranych gościach. Czulem, że i kolega mój szuka. Wiedziałem też kogo on szuka. Znaleźliśmy. Oczy nasze wpłyły się w Zmirę.

Zmira stała w środku pokoju, otoczona grupą namiętnie rozmawiających młodzieńców. Słów nie słyszałem, lecz wyraz twarzy świadczył, że rozmowa bardzo ich zajmowała. Twarze chłopców wyrażały niezmiernie podniecenie, a w oczach niektórych zauważyłem plmień namiętności, co mnie niezmiernie drażniło. Nigdy jeszcze takiego plmień nie widziałem. Zmira chwilami śmiała się. Tu wybuchnęła śmiechem, rozlegającym się po całym pokoju, za chwilę znówu zamilkła. Ubrana była w białą suknię, dłuższą od tej, w której widziałem ją na pagórkach. Biel sukni dodawała jej ciemnej twarzy dużo wdzięku. Bronzowa jej twarz ukraśniała lekkimi rumieńcami. Cienkie nozdrza chwilami drżały. Usta były male. Przy śmiechu ukazywały się dwa rzędy zębów malych, szlifowanych szafirow. Oczy duże, czarne,

Czerń głębokiej otchłani wyglądała z jej oczu, pełnych żaru, podobnego do plmień ogniska, rozpalonego w ciemnej nocy. Białka oczu były niebieskie, jak błękit nieba. Powieki były długie. Przy przemyśleniu oczu potęgował się wdzik powiek, okalających te oczy. Krótkie, luźne, jakby sztucznie skonstruowane łoki były rozrzucone na szyji i plecach. Niektóre łoki, jakby ukradkiem przelśnięły się na przed, przykrzykując biel pierśi. Przyznając, że w owej chwili nie widziałem nikogo prócz Zmiry. Zapomniałem o wszystkim i wszystkich, nawet o dziewczynie o błękitnych oczach z Judei... Słysząc głos towarzysza, mówiącego do mnie, zdawało mi się, że głos ten nadchodził z jakiegoś dalekiego, obcego świata.

— Jak piękna jest Zmira!

Odwracając się ku niemu, odrazu poznałem, że również Jehosua nie widział nikogo poza Zmirą.

Nagle ukazała się w ręce Zmiry biała, zmiełta chusteczka, do której wszyscy chłopcy wyciągali swe ręce. Zmira uderzyła w wyciągnięty ręk nie dłonię. Uderzała i śmiała się. Uderzała i mówiła coś, lecz słowa jej zostały stłumione wśród hałaśliwego gwaru chłopców. My, ja i moi towarzysze, nie zrozumieliśmy znaczenia przedstawiającego się nam widoku. Słyszałem głos kolegi, nadchodzącego jakby z daleka:

— Co to ma znaczyć?

Głos jego był pełen wewnętrznego wzruszenia. Poznać było, że jakby mu serce się kurczyło.

Głosy zamilkły. Chłopcy oddalili się od Zmiry, która została sama w środku pokoju. Teraz dopiero ukazała się nam w całej swej postaci. Wysocka, smukła, pełna niezwyklej elastyczności. W jasnej, cienkiej, przeświecającej do ciała sukience uwypuklały się jej młode, lekko łalujące pierśi. Zmira podniosła ręk, a z chusteczki, zmietanej w jej ręce, stercały cztery

to oświadczamy, że na taką etykę dziennikarską gwiździemy i że z nią nie chcemy mieć nic wspólnego.

Oświadczamy poza tem, że * gotowi jesteśmy wszystkie ogłoszenia i komunikaty gminne umieścić na łamach naszego pisma całkiem bezpłatnie, o ile uczyni to także „Hasło”.

Wracając do udzielonej nam lekcji o zasadach etyki dziennikarskiej, przypominamy p. redaktorowi „Hasła” starożytny aforyzm: „Medice — cura te ipsum”.

Fundusz łańcuchowy Stow. „Ezra-Hechaluc”.

Wykaz 12.

P. Wiktor Ehrlich składa 2 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty p. Wachsmanna.

P. Oskar Fuss składa 2 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty p. Harry Teitelbauma.

P. Jakób Grünsplan składa 3.50 zł.

P. Naftali Grünsplan składa 3.50 zł.

P. Chaim Keller składa 3 zł.

P. B. Perlbergowa składa 3 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty Pp. Drową Weisową, Ładnerową i Jarmuszową.

P. Pinkas Tynczner składa 2 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty Pp. Ch. S. Korna i I. Engelberga.

Ogółem zebrano 932 zł.

Datki złożyło 211 ofiarodawców na 285 wezwanych osób.

Z wykazem tym likwidujemy naszą akcję w formie „Funduszu łańcuchowego”. Prosimy, by wezwane osoby, które nie miały sposobności z powodów technicznych złożyć pewną sumę na wezwanie swych przyjaciół, odesłały ją do administracji „T. Ż.”, lub kasjera stowarzyszenia „Ezra Hechaluc”.

Z zebranej już sumy mogliśmy udzielić subwencji odjeżdżającym w ostatnich tygodniach chalucm tarńskim i każdy grosz w ciężkich obecnych warunkach był dla nich wielką pomocą. A ofiarodawcy mogą mieć to zadośćuczynienie, że odjeżdżający chalcu czują i wiedzą, że niktylekto piękne słowa i frazesy, ale także czynna pomoc, choćby we formie finansowej, zbliża ich do ideału — współpracy przy zbudowaniu naszej siedziby narodowej.

Jeszcze nieraz przyjdziemy i będziemy kochać do nadzających nawet kieszek. Chcemy, by każdy Żyd, każda Żydówka byli członkami naszego Stowarzyszenia i byśmy mogli przez składanie minimalnej choćby wkładki stać miejscem niepełną sumę dla nowych falang młodzieży chalucowej. Fundusz łańcuchowy był pierwszym ogniwem naszej akcji, którą nadal w rozmaitych formach chcemy kontynuować. Powtarzamy to, cośmy w odesłaniu pierwszej już raz wspomnieli. My damy, gdy nawet obojętne pieniądze jest może ciężka, tylko minimalny utarek z tego, co dają nas pionierzy, — bo ofiarują siebie. A możemy być dumni z naszego społeczeństwa żydowskiego w Tarnowie, bo prawie bez wyjątku znalazł się hojną ręką i otwarta kieszek tam, gdzie

mieliśmy rumieniec wystąpił na jej twarzy. Oczy jej płonęły jak pochodnie. Ani przez chwilę nie odwręła wzroku od tancerza. Każdy niesubtelny ruch tancerza wywołał na jej twarzy wyraz udręki. A jej partnerami — według reguł tańca — byli wszyscy tancerze po kolei, których ręce rwały się doń z jawnym pożądaniem. Wszyscy tancerze silnie ją obejmowali. Niekiedy tancerze nawet odznaczali się swym rycerstwem, unosząc ją przy obrobach na rękach. W szczególności oczekiwali się urzędnicji administracji Rotszylda, których dźwięki mowy francuskiej rozlegały się w całym pokójku.

Serce me przeszły straszny ból. Nigdy jeszcze nie zaznałem takiego bólu.

— Podłość niebywała! Przecież to jeszcze dziecko! — rzekł kolega domowym głosem.

Na szczęście słowa kolegi ułotnęły w radosnej wrzawie rozweselonej młodzieży.

— Chodźmy! — rzekł kolega i wstając przedkło, jakby pod przysmem, skierował się ku drzwiom.

I ja również wstałem i jak opętany udałem się za kolegą. Odchodząc, odwróciłem się, by jeszcze raz na nią spojrzeć. Nie wierzyłem swym oczom — zdało mi się, że widzę to w śnie: Zmira stała na swym miejscu. Jakaś inna dziewczyna tańczyła wśród innych par z partnerem Zmiry. Wzrok Zmiry utkwił w nas, ożyj jej spojrzenia na nas z ciekawością i zainteresowaniem. Czując mój wzrok, ożyj jej wypełniły się wesołym, swawolnym śmiechem, podobnym do śmiechu, który zauważyłem w jej oczach wówczas na pogórku.

Gdyśmy stali już przy drzwiach, weszła para naręczonych, która dotychczas siedziała wśród starszych gości. Naręczony zatrzymał nas całą siłą i zaprowadził nas z powrotem do pokójku.

Taniec się skończył.

[Ciąg dalszy nastąpi].

Do niedzieli 23-go lutego 1930 roku w kinie „A P O L L O”

VIKING, Bohater Nibelungów

Codziennie koncert orkiestry.

W głównej roli: Paulina Stark.

bepośrednio lub pośrednio zapakaliśmy. Nie zrażamy się nawet częstymi ofiarami tam, gdzie cel jest dla każdego narodu najwyższy. Własny naród na własnej ziemi odrodzonej własną pracą naszych najlepszych.

Inż. Goldfarb, sekret. Dr Schönfeld, przew. Dr Mandel, skarbnik.

Akademja Achadhaamowska.

W niedzielę 16 b. m. odbyła się w Templu przy ul. św. Anny akademja ku czci Achad Haama z okazji 3-lecia zgonu tego wielkiego myśliciela.

Zaświadczył p. Kresch, podkreślając wielką stratę, którą żydostwo poniosło przez zgon Achad Haama. Chór „Haszomer Hacair” odśpiewał dwie pieśni palestyńskie. Tow. Owadje Jaari deklamował bardzo interesujący artykuł Achad Haama p. t. „Hakotel Hamaarawi”.

Clou akademji stanowiło świetne, godzinne, pełne oryginalnych i głębszych myśli przemówienie p. Benzona Rappaporta z Krakowa.

Zgłoszony referent, który uchochł, iż to całkiem słusznym, za najlepszego znawcę achadhaamizmu, zatrzymał się głównie nad dwoma zasadniczymi zagadnieniami, poruszonymi w pismach Achad Haama, a mianowicie: Pocucie głosu a dążenie do wyzwolenia u Żydów, oraz stanowisko prawdziwej, głębokiej wierzejskiej ortodoksji do głosu i tęsknoty do wyzwolenia.

Z przykrością należy jednak stwierdzić, że frekwencja na tej akademji była słaba. Czyż wielki ten Mąż, Myśliciel, Wódz nie zasługuje na uczczenie Jego pamięci w rocznicę śmierci? Czy człowiek ten, twórcą współczesnego sjonizmu duchowego, który naszemu ruchowi odrodzeniowemu dał filozoficzne podłoże, który całe swe życie poświęcił naszemu ruchowi, który był sumieniem naszego ruchu, nie zasłużył sobie na to, aby raz na rok złożyć Mu hołd? A może Achad Haam jest za mało popularny wśród naszych szeregów? A może towarzysze nasi nie znają znaczenia i zasług Achad Haama? W takim razie instytucje kulturalne, jak komisja kulturalna przy komitecie lokalnym, Tarbutu i Org. młodzieży mają jeszcze dużo do zdziałania wśród naszych szeregów na polu oświatowym.

Z sali odczytowej.

Dnia 17 b. m. wygłosił ks. Oraczewski w sali Sukoła odczyt przy bardzo słabej frekwencji. Na wstępie prelegent zaznaczył, że nie występuje w imieniu żadnego stronnictwa politycznego, lecz w imieniu własnym. Następnie nakreślił obraz opłakanych stosunków gospodarczych w Polsce, przypisując winę rozwieleniu państwa i partyjniactwu w Polsce, stwierdza, że jednym zbawieniem wyjściem z tej katastrofalnej sytuacji byłoby stworzenie Sejmu Pracy, w miejsce istniejącego Sejmu.

Skożo zaistnienie Sejmu pracy, nastanie dobroczyń, który zapobiegłby zerzeniu się bolszewizmu. Bolszewizm bowiem szerzy się przedewszystkiem w krajach, w których ludność znajduje się w skrajnej nędzy.

Według zdania prelegenta, zbliża się dla Polski chwila przełomowa, w której egzamin mają zdać mniejszości narodowe, które przedewszystkiem zbyt dużo uciepiali. Najwięcej zaś mają do zaryzykowania Żydzi, którzy we własnym interesie powinni dbać o dobro kraju. Dobrobyt Polski oznacza dobrobyt Żydów.

Sami sobie nie zdajemy sprawy, że grozi nam widmo wojny, straszniejszej od ostatniej wojny światowej, gdyż w obecnej wojnie staną przeciwko sobie nie dwie armie, lecz narody, a w razie wojny znika własność prywatna. Prezydent Rzplitej podpisał już rozporządzenie, mocą którego na wypadek wojny ustaje własność prywatna.

Miedzy innymi cytował różne przepowiednie o sobistości, bawiaczy się w wieszczów, odnośnie do Polski, Resji, tem ciekawsze, że pochodzą z r. 1925, a ziszczyć się mają w r. 1930.

Przepowiednie te brzmią bardzo skrajnie.

Według jednej, Polska ma się wybić na pierwszy plan wśród wszystkich krajów Europy, według drugiej Rosja, wypowiadając wojnę, upadnie i z tego upadku już nie wstanie, do czego przyczyni się nienawiść ludności rosyjskiej przeciw obecnemu rządowi się szercząca.

Wykaz puszek ściennej.

Alban Chaim 0.59, Apfelbaum 1.—, Argant 0.65, Bornstein Gedajfe 1.—, Bodek Elasz 1.—, Blumner Leon 1.—, Bienenstock Helena 0.60, Bajer Józef 1.24, Blumenkrantz D. 0.50, Bloński 0.50, Borgenicht Leon 2.—, Bienenstock Sara 1.33, Briggs Artur 1.—, Bursztyn Abraham 1.—, Beller J. L. Cichanowski Aron 0.90, Damm Leon 0.25, Fenig Aron 0.95, Fischelberg S. 1.—, Fleck S. 5.67, Freiman Natan 3.90, Faber Henryk 1.—, Fluhr Eliaz 1.—, Fink Sabina 0.50, Felber Mechel 1.—, Fuchs 1.—, Faber Ben 1.03, Grabkowicz 1.—, Goldfarb Mendel 1.—, Goldberger 1.—, Gersten 1.—, Götzel Wolf 1.11, Grünhut Samuel 0.50, Gärtnar Salomon 0.50, Herzog Wilhelm 0.71, Heuberg Eisig 0.60, Hoffmeister Aron 1.30, Haber Samuel 0.80, Hütter Salomon 1.22, Hauser Abraham 2.16, Kahał 5.62, Keil Abraham 1.04, Körner 0.34, Krisczer Baruch 1.05, Keitsch Israel 1.—, Kurz Chiel 1.—, Kohn Jakób 1.—, Kleiman Pinkas 0.50, Kettelman Herman 0.42, Koscher Abraham 2.40, Lauber Henryk 1.31, Dr Lauterbach 0.50, Leib Bernad 0.53, Löw M. 0.80, Lemberger Maria 0.50, Leib Benjamin 0.50, Margulies M. 0.40, Melinger Natan 1.03, Messinger 0.50, Metzger Izak 1.12, Millet A. L. 1.05, Dr Mandel 9.—, Offner H. 0.50, Osterweil Herman 1.28, Osterweil Szymon 2.32, Ochronka 0.40, Rosen Majer 0.86, Rein Eliaz 0.20, Dr Rosemann 3.45, Salomon 0.50, Silbermann M. D. 1.62, Schönwetter Wilhelm 1.30, Silberberg Nataniel 2.—, Schingal Leopold 6.08, Stölzer Hanka 1.15, Schwaber Mojsze 1.10, Schenok B. 1.—, Siegfried 1.—, Dr Silberberg 1.22, Schamroth 0.30, Spira Bertha 0.36, Trinczer Pinkas 1.05, Thaler Wiktor 0.50, Teitelbaum Henr. 1.90, Taubels M. 1.22, Westreich Jakób 0.50, Wiener Wigdor 3.63, Weitz Benzon 0.93, Weintraub Samuel 1.60, Wurzel Szymon 0.50, Weisz Szandor 1.50, Weiss Salomon 3.89, Wróbel Eisig 1.25, Welt S. 1.20, Weiss Leon 1.22, Wurzel & Daar 2.—, Zauderer Gizela 5.32, Związek Kredytowy 1.40, Zwiab Abraham 0.05.

Skarbniki kieszonkowe: N. Wild 2.60, Fr. Spiegel 0.70, N. N. 24.50, Salfier J. Ch. 18.55.

Na wpół do Złotej Księgi szkoła powszechna Safa Berura 180 zł.

Ślub: Honig—Brand zebrane przez tow. Goldfarba i Fausta 3.70 zł.

O postoju autobusów.

W sprawie postoju autobusów na placu pod Dębem, poruszone niedawno na łamach naszego Tygodnika, dowiadujemy się, że usunięcie autobusów z placu pod Dębem nastąpiło wskutek zarządzenia Starostwa, wobec czego Magistrat tej decyzji uchylić nie może.

Interesowane sfery kupieckie powinny zatem w tej sprawie zwrócić się do Starostwa, które jedynie może w tej sprawie wydać odpowiednie zarządzenia.

Panu Bernardowi Leitbowi z okazji zaślubin Jego córki Loli z p. Henrykiem Schorem serdecznie gratulują Drowie Goldbergowie.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy okazali mi współczucie z powodu zgonu mego blp. ukochanej Matki, składam tą drogą serdeczne podziękowanie.

Maks Dintenfass.

SPRZEDAŻ I OPRAWA OBRAZÓW
SZYB I LUSTER

S. GRÜNHUT WĄŁOWA 53.

WYSTAWA OBRAZÓW

PIERWSZORZĘDNYCH MALARZY

PRZY UL. LWOWSKIEJ 7. I. p.

TEL. WYSTAWY 254.

TEL. SKLEPU 561.

